

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

I en verden, hvis mere og mere overdimensionerede militærvæsen nu omfatter mindst 50.000 kernevåben med en samlet sprængkraft på 1.600.000 Hiroshimabomber, kan menneskehedens, dyrelivets og plantelivets overlevelse ikke længere betragtes som en selvfølgelighed.

Alene en enkelt af disse 50.000 kernesprængladninger vil kunne tilintetgøre op imod 10 pct. af USAs befolkning. Og detonationen af flere tusinde sprængladninger vil med overvejende sandsynlighed betyde en fuldstændig tilintetgørelse af økosfæren og reducere af Jorden til en gold, uddød planet. (Dette er mest overbevisende påvist i Jonathan Schells verdensberømte bog »Jordens skæbne«).

I denne verden vil den første brug af atomvåben være en mere ansvarsløs og forbryderisk handling, end historien nogen sinde tidligere har åbnet mulighed for. Den første brug af atomvåben vil åbne en Pandoras æske, som ikke engang lader håbet blive tilbage. Som de sikkerhedspolitiske rådgivere for flere amerikanske præsidenter McGeorge Bundy, George F. Kennan, Robert S. McNamara og Gerard Smith skriver:

»Det er på tide, at man erkender, at ingen nogen sinde har kunnet fremkomme med overbevisende argumenter for, at brugen af kernevåben, selv i den mindste målestok, med nogen sandsynlighed skulle kunne forblive begrænset. Alle seriøse undersøgelser og alle militære øvelser gennem de sidste 25 år har demonstreret, at selv den mest begrænsede brug i kamp ville betyde enorme ødelæggelser for den civile befolknings liv og ejendom. Der er ingen grund til at tro, at en sådan kernevåbenaktion ikke ville føre til altødelæggende gensidig anvendelse af kernevåben. Enhver brug af kernevåben i Europa af NATO-landene selv eller rettet mod disse indebærer en høj og uundgåelig risiko for at eskalere til den totale atomkrig, som vil bringe ødelæggelse til alle og sejr til ingen.

Det eneste klart definerede brandbælte mod en total atomkrigskatastrofe er det, der løber mellem

alle andre typer konflikter og en hvilken som helst brug af kernevåben. At holde dette skel entydigt og stærkt er i hele menneskehedens dybeste interesse. (...) På baggrund af de forfærdelige konsekvenser af selv den mest begrænsede brug af kernevåben og umuligheden for begge parter i at give nogen garanti mod ubegrænset eskalering må man nære den alvorligste tvivl om det kloge i en politik, som understreger effektiviteten af en eller anden form for førstebrug af kernevåben fra den ene eller den anden side. Det synes således på tide at overveje mulighederne, kravene, vanskelighederne og fordelene ved en politik baseret på ikke-førstebrug.« (Fra »Kernevåben og Atlantpagten« i bogen »NATO's strategi. Førstebrugsdebatten«, SNU 1982).

Det bemærkes, at forslaget er en genfremsættelse af et forslag fremsat den 14. december 1983 (se Folketingstidende 1983-84, 1. samling, forhandlingerne sp. 3463 samt tillæg A sp. 2151).

Bemærkninger til de enkelte principper

Ad 1.

Rigtigheden i dette princip er ikke blot en umiddelbar følge af de ovenstående bemærkninger. Den bekræftes også af folkerettens mest fundamentale grundsætninger, jfr. bilag 1.

Ad 2.

Det forekommer ubestrideligt, at sådanne erklæringer, de være sig ensidige eller flersidige, i praksis fungerer som »tillidskabende foranstaltninger«. De kan bidrage til at skabe afspænding, til at svække fjendebillederne, til at mindske presset for yderligere oprustning. Til gengæld virker det omvendt, når atomvåbenbesiddende magter insisterer på viljen og retten til førstebrug.

FN har vedtaget resolutioner, der tager afstand fra førstebrug, men det er desværre ikke sket i enstemmighed. Opnåelse af enstemmighed i dette spørgsmål i FN vil være et stort og betydningsfuldt skridt på afspændingens vej, og Danmark bør arbejde herfor.